

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Cur ioannes incarcerat[us] est ca. xliiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

gene.areth: ex accidet est. Quia enim crispan
ribus vndis generat ex se aurā. Extēdit autē
et. stadis in longitudine. et. i. latitudines
Dicit tū ioseph⁹ cū sic dicit a modica regione
generata quā pterfluit. quā etiā dicit admirabi
le. Hā tora diuersissimi generis arbutis p̄sita
nulli eoz ybertare suā negat et reperit. Sūt
ibi nucez q̄ maxime frigoribz gaudēt. sunt z
palme q̄s nutrit calor estiu⁹. sunt sic⁹ z olce
q̄bus aura mollior destinata est. vt q̄si repu
gnantia bona cōtentione studio terre faueat
Hanc dicit irrigari fonte q̄ cadit in caphar
naum: quē quidā esse venaz nulli op̄inant. qz
corastinū piscē generat. q̄ nō alibi nisi in nīlo
flumine reperitur.

De secūda vocatōne discipuloz.

Caplm. XLII.

Im autē turbe

Cirruerūt i. cū. vidit duas naues stā
tes se⁹ stagnū: et ascendēs in vnā
q̄ erat simonis. pusillū reduc⁹ a tra docebat
de nauicula turbas. Ut autē cessauit loq̄ ait
ad simonē. Duci altū et laxate retia i. captuz
rā. Quo facto p̄cluserūt multitudinē pisciū
tātā q̄ fere rumpebat rete. et innuerūt simō
z andreas filijs zebedel q̄ erāt i. alia nauī: vt
venirēt et inuaret eos. et ipeuerūt abas na
ues: ita vt fere mergerent. Qd̄ vidēs simō pe
n⁹ p̄cādit ad genua iesu et ait. Epi a me dñe
qz pctō: sum. Cui dñs. Nol timere: qz ex h
eris hoies captiēs: et subductis ad terrā na
uibz. i. locatis aīo redeundi ad eas: securi
sunt cū aliquantulū: et iterū redierūt ad sua
Deo q̄ dñs legit in nazareth.

Caplm. XLIII.

Eius autē venit

In nazareth z die sabbati qm̄ plu
res ueniebāt intravit i. syna
gogā vt ples doceret. Et cū legisset in esāia.
Spūs dñi sup̄ me zc. dicit. qz hodie cōpleta
ē scriptura heci auribz vris. q. d. Ego sū de q̄
scptū est. h. z oēs intendebāt in eū.
Qd̄ discipuli baptizabāt z Joannes.

Caplm. XLIII.

Est hec v̄it iei

P sus z discipuli ei⁹ in iudeā. terrā
q̄ scz specialitē a sorte iudeā a rez
gno duarū tribūū specificato vocabulo iuz

dea dicebat. Et morabat ibi cū discipulis z
baptizabat. licz nō ipse s; discipuli ei⁹ baptiza
rēt. S; vtz baptisimo ioānis v̄l ch̄i i certū ē
Erat ar̄ ioānes baptizās i. ennō iuxta salim:
qz aq̄ multe erāt ibi. Hondū em̄ missus fue
rat i. carcerē ioannes. Salim p̄o ē oppidū v̄l
tra iordanē sitū vbi olīm melchisedech regē
v̄it. V̄itebat etiā ioānes multos uenientes
ad se ad iesuz. Inde turbati discipuli ioānis
dixerūt. Rabbi: q̄ erat tecū trās iordanē cui
testimoniū p̄hibuisti: ecce hic baptizat z oēs
ueniūt ad eū. Quoz retundēs inuidiā ioā
nes ait. Dicit vob: qz non sū ego ch̄s. sed qz
missus sum aī illū. q̄ de sursum venit super
oēs est. De q̄ oportet minui: illū autē cresce
re. Ut autē cognouit iesus iudiciā illoz ascen
dit ad diē festū pasce: de q̄ sup̄ dictū est. S;
z ibidē: qz p̄sensit ortā i. se phariseoz inuidiā
maxime cū audisset ioannē traditū in carcer
em: reliq̄t iudeā z iterū abiit in galileā.

Cur Joannes incarceratus est.

Caplm. XLIII.

Rguebat enim

A herodē ioānes p̄t herodiadē qz
fm̄ legē quā recepat: nō licz fr̄z
hie vxorē fratris eo uiuente. Sup̄ mattheū
legit qz herodias filia erat regis arethe: quā
auferens philippo ortis inter eos q̄busdā s;
multatibz. in odliū philippi dederat fratri her
odi. qz z fr̄s inuicē erāt inimici. Iosephus
tradit herodiadē fuisse filiā aristoboli quem
occiderat cū fratre ei⁹ alexandro. pater eozū
herodes. z ita soroz erat herodis agrippe quā
auus su⁹ herodes dederat herodi filio suo
vxorē. Dicit em̄ alii fuisse herodē p̄ter tetra
rcham: quē pater susceperat de filia simonis
sacerdotis. Philippū p̄o tā mortuū cū galus
regnare cepisset. Forte z hic herodes noia
batur philippus. qz binomi⁹. z ita v̄itū eius
quē ioseph⁹ vocat herodē: euangeliiū vocat
philippū. Vel forte pus nupta herodi: p̄ nū
pra philippo. Herodes p̄o tetrarcha vxorē
habebat filiā arethe regis damascenoz. Qui
rhomā iter facēs transiēs p̄ fratre suū. secre
to peglit cum vxore fratris q̄ in reditu suo
repudiata vxore sua duceret eam in vxorem.
Qd̄ m̄ nō latuit vxorē ips⁹ herodis que non
expectās reditū v̄itū sui festinante ad p̄ez. He
rodes autē redēs abstulit herodiadem fratri

C 4

Historia

suo, et factus est in iherosolymis et philippi. Super quo cum argueret eum iohannes, suggestione herodias misit eum in carcerem. Quod cum audisset iesus venit et habitavit in capharnaum in finibus zabulon et neptalim.

De tertia vocatione discipulorum

Capitulum XLV.

Abulans autem

ait iesus iuxta mare galilee vidit duos fratres simonem et andream et petrum factum vos fieri piscatores hominum. Et illi continuo relictis retibus et navis secuti sunt eum omnino. Et procedens inde vidit duos alios fratres iacobum et iohannem reficientes retia sua cum zebedeo patre eorum: et vocavit eos. Illi autem relictis retibus et petre secuti sunt eum omnino. Et cum transisset inde iesus vidit mattheum qui et levi dicitur esse filium alphaei: sedentem ad teloneum: et ait illi, Sequere me. Qui relictis omnibus secutus est eum. Zelus grece latine vectigal. Iste ergo erat publicanus, id est publica negotia administrans qui sine peccato aut vitio aut nunquam administravit. Et nota a quibus et quilibet orta est ecclesia nisi a sublimibus orta esset, propter fidelitatem eorum, et potestatem ascriberet. De vocatione reliquorum determinatum non habemus.

De apta predicacione et miraculis domini.

Capitulum XLVI.

Aperte exinde

predicabat dicens: Propterea agite: appropinquabit enim regnum celorum. Tunc et presbyteri discesserunt ad pilatum. Comovit vniuersas iudeas incipiens a galilea usque huc: et sic impletum est illud esaię. Prope alleuiata est terra zabulon et terra neptalim. Tunc et permittit comuersi a domino: quod fuerunt de finibus illis: dicitur scilicet principes zabulon et principes neptalim. Et sicut siquidem propheta dicit de captiuitate decem tribuum que in tributu illis inchoata est. Nihilominus tamen et de alleuiatione ab onere peccati futura in partibus illis ad predicacionem christi predicavit. Et circumibat iesus totam galileam docens in synagogis eorum, et sanans omnem languorem in populo: et abiit opinio eius in tota syria. Est autem syria omnis regio ab eufrate usque ad mare magnum, a cappadocia usque in egyptum: comitatus inter alias puincias palestinae in quibus dei habitabat. Tunc et super psalmos, thabor et hermon dicitur motes syrie. Quibus pro sic legitur syria que nullum includit partem iudee, Et secuti

sunt eum turbe multe diuersarum regionum. Quas cum vidisset iesus ascendit in montem.

De electione duodecim apostolorum.

Capitulum XLVII.

Et cum sedisset

se quis voluit ipse: et fecerunt essent cum illo, xii, quos et apostolos, id est missos nominavit. Simonem quem agnominauerat petrum: et andream fratrem eius, iacobum zebedei et iohannem fratrem eius. Et ipse sumpsit his duobus nomina boanerges id est filios tonitruum, quod vni eorum itonuit dicens. In principio erat verbum. Et ambo sepe terrificam vocem patris audire meruerunt. Philippum et bartholomeum, thoma et mattheum publicanum, iacobum alphaei, et taddeum fratrem eius: qui et iudas cognominatus est, quem lucas iudam iacobi vocat, qui tertio nomine dicitur esse leueus, simonem cananensem et iudam scarioth. In catalogo nominum apostolorum combinata quasi pariter ponuntur non satis nota causa. Quare pro iacobo alphaei posteriori numerus refertur iacobo zebedei et minor dicitur et ille maior cum prerogativa scintillae sue factus sit ab apostolis postea archiepiscopus hierosolymorum: et senior illo fuerit: merito quertur. Ad quod melius videndum dicitur quod ana mortuo iochim, de quo suscepit maria virgine data est in vxore ioseph genero suo cleophae fratri ipsius ioseph de quo post susceptam filiam vocatamque maria dedit in vxore alphaei de qua nati sunt alphaei quattuor: comitatus domini, iacobus, simon, et iudas apostolus, et ioseph qui et barsabas, qui per iuda post cum mattheo electus fuit. Et hi quattuor pro ceteris comitatus sanguinels dicitur frater domini: quod non solum comitatus gnati: sed et agnati eius putabant tanquam et duobus fratribus ioseph et cleopha descendentes.

Ante electionem apostolorum quodam pontifice sanatoe demostrii synagoga apud marcum et de socru petri: et de sanatione multorum in vespera, et de scriba qui accessit in vxore, et de demostrii gerazensis, et de paralytico demisso per tetrum, et de vocatione matthei, et de comitatu leui, et de filia leuiti, et de demostrii obus cecis, et demostrii naco muto, et quibus solus matheus,

Non fuit anna nazaretha, sed de sephora dicitur duo militaria a nazareth.

Non fuit anna nazaretha, sed de sephora dicitur duo militaria a nazareth.